

VARSTVO KROMPIRJA PRED PLEVELI

Krompir ima srednje dobro tekmovalno sposobnost proti plevelom. Tekmovalna sposobnost je odvisna predvsem od termina sajenja, gostote sestoja in zdravstvenega stanja rastlin. V začetku razvoja lahko krompirju uspešno pomagamo z mehanskimi ukrepi. S pleveli je manj težav pri pridelavi zgodnjih sort krompirja.

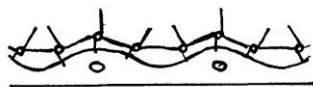
V naših krompiriških prevladujejo ščiri, metlike, rogovilček, dresni, plezajoča lakota, različne kamilice, vijolice, zebtrati, osati in slak, od ozkolistnih pa pirnica, kostreba, srakonja, divji sirek, muhviči in srakoperec. Pogosti so manj in srednje tekmovalni pleveli, kot so mrtva kopriva, plešec, zvezdica, jetičniki,... Največ težav imamo pri zatiranju plezajoče lakote, slaka, gabeza, kislic, preslic in njivske škrbinke.

Glede na tehniko pridelovanja krompirja je mehansko zatiranje plevelov skoraj enakovredno kemičnemu zatiranju. Želimo si, da bi zatiranje plevelov temeljilo na večkratnem mehanskem zatiranju, vendar moramo pri pridelavi semenskega krompirja upoštevati možnost mehanskega prenosa virusov in zato mehansko zatiranje izvajamo le zgodaj v razvoju in na način, da ne prihaja do stikov med delovnimi elementi orodij in organi krompirja. Ob sajenju tako globino sajenja in obliko grebenov prilagodimo načinu mehanskega zatiranja (da čim bolj prizadenemo plevel in čim manj krompir). Pri izvajanju mehanskega zatiranja moramo biti pozorni na primerno vlažnost – suhost tal, da ne uničujemo strukture in da se poškodovani pleveli ne vrastejo ponovno. Možnosti za uporabo mehanskih metod so vezane na tip tal in na razpoložljiva orodja. Pri lažjih peščenih tleh lahko izvajamo pogosto in enostavno mehansko zatiranje. V primeru kombiniranja mehanskih metod zatiranja z uporabo herbicidov v krompirju, pa moramo dobro poznati lastnosti uporabljenih herbicidov.

Primer MEHANSKEGA ZATIRANJA PLEVELA V KROMPIRJU

Pri krompirju in vseh okopavinah je pred sajenjem ali setvijo priporočljiva slepa setev.

Opravila na njivi s krompirjem:

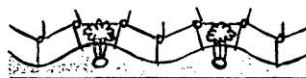
1. Česanje, brananje malo pred VZNIKOM
(plevel v fazi kaljenja)

2. Plitvo okopavanje približno 14 dni po česanju

3. Globoko okopavanje in osipavanje

4. Česanje oz. brananje, krompir do 10 cm

5. Medvrstno okopavanje

6. Osipavanje pred sklenitvijo vrst

Število herbicidov je omejeno in za nekatere, predvsem trajne plevela (npr. njivski slak), nimamo ustreznih kemičnih rešitev. Trajne plevela moramo tako zatreti v drugih poljščinah ali na strniščih

V Sloveniji so za uporabo v krompirju registrirani naslednji herbicidi (19. marec 2020):

Sredstvo aktivna snov	odmerek	čas uporabe, opombe KARENCA
PREDSETVENA OBDELAVA TAL ali PO SETVI, V ČASU DO 5 DNI PO SETVI		
CREDIT XTREME glifosat v obliki izopropil amino soli 40,08 % + glifosat v obliki kalijeve soli 29,77 %	1,33 – 4,0 l/ha (priporočena poraba vode: 100-400 l na ha)	- Za zatiranje vzniklega eno-, dvo- in večletnega plevela , v času pred setvijo/saditvijo krompirja. - Uporabimo ga v predsetveni obdelavi tal . KARENCA: zagotovljena s časom oziroma načinom uporabe
	1,2 – 2,0 l/ha (priporočena poraba vode: 100-400 l na ha)	- Za zatiranje vzniklega eno-, dvo- in večletnega plevela , po setvi, v času do 5 dni po setvi, vendar pred vznikom posevka. KARENCA: zagotovljena s časom oziroma načinom uporabe
ROUNDUP POWERMAX glifosat v obliki amino soli 79,2 %	1,0 kg/ha (priporočena poraba vode: 150-200 l na ha)	- Za zatiranje enoletnega in večletnega ozkolistnega ter širokolistnega plevela 7 do 10 dni pred setvijo. - Sredstvo se mora uporabljati pri temperaturah zraka do 25 °C. - Zemljo je mogoče obdelovati 7-10 dni po tretiranju s sredstvom. KARENCA: zagotovljena s časom oziroma načinom uporabe

TRETIRAMO PO SAJENJU in PRED VZNIKOM KROMPIRJA

ENOLETNI OZKOLISTNI IN ŠIROKOLISTNI PLEVELI

BOXER prosulfokarb 80 %	5,0 l/ha (priporočena poraba vode: 200-400 l na ha)	- Tretiramo po sajenju, tik pred vznikom na dobro oblikovanih grebenih. Tal ne obdelujemo, dokler krompir ne vznikne in plevel propade. - Dobro zatira enoletno latovko, ščir, pasje zelišče, navadno zvezdico, njivsko spominčico, pravo kamilico, enoletni golšec, krvomočnico, škrlatnordečo mrtvo koprivo in jetičnike. KARENCA je zagotovljena s časom uporabe <i>S sredstvom se lahko tretira le z napravami na traktorski pogon.</i>
CHALLENGE aklonifen 60 %	4 l/ha (priporočena poraba vode: 100-300 l na ha)	- Tretiramo po sajenju in pred vznikom. - Zatira: njivni lisičji rep, belo metliko, dvoredec, žabje ločje, jajčastolistno lazico, kamilice, enoletni golšec, njivno gorjušico, hrpavo škrbinko, njivski jetičnik. - Zmanjšuje številčnost populacije: navadnega ščira, njivske zavratnice, kopjastolistne lazice, ptičje dresni, navadnega slakovca, breskove dresni in vijolice. KARENCA: 90 dni
METRIC klomazon 6 % + metribuzin 23,3 %	1 – 1,5 l/ha (priporočena poraba vode: 200-400 l na ha)	- Tretiramo pred vznikom plevela (približno 7 dni pred vznikom krompirja). - Odmerek 1,5 l/ha se uporabi za zatiranje srakonje in pasjega zelišča. Za zatiranje navadnega plešca, bele metlike, plezajoče lakote, mrtve koprive, navadnega slakovca, srhkodlakavega ščira, navadne zvezdice, navadne kostrebe in muhviča pa v odmerku 1 l/ha. - Sredstva se ne sme uporabljati na zelo lahkih in peščenih tleh. Ne sme se ga uporabljati v tleh, kjer je več kot 10 % organske snovi. KARENCA je zagotovljena s časom uporabe <i>Sredstvo se lahko uporablja samo ob uporabi traktorske škropilnice.</i>
PLATEEN WG 41,5 metribuzin 17,5 % + flufenacet 24 %	2 - 2,5 kg/ha	- Tretiramo po sajenju, vendar pred vznikom krompirja (grebeni se sesedejo). - Uporablja se kot talni in foliarni (listni) herbicid po vzniku plevela. - MOŽNOST FITOTOKSIČNOSTI: v primeru zelo neugodnih vremenskih razmer z nizkimi temperaturami ali veliko padavinami, ko so tla močno razmočena in ob nepravočasni uporabi sredstva. KARENCA je zagotovljena s časom uporabe <i>Uporaba sredstva je dovoljena samo ob uporabi traktorske škropilnice.</i>
SHARPEN 33 EC pendimetalin 33 %	3-5 l/ha (priporočena poraba vode: 200-400 l na ha)	- Tretiramo pred vznikom krompirja, po oblikovanju grebenov. - Nižji odmerek uporabimo pri manjši zastopanosti plevelov, višjega pa pri večji zastopanosti plevelov na površini.
SHARPEN 40 SC pendimetalin 40 %	2,5-4 l/ha (priporočena poraba vode: 200-400 l na ha)	- Sredstvo zatira naslednje plevela: lisičji rep, srakoperec, krvavordečo srakonjo, navadno kostrebo, laško ljulko, enoletno latovko in sivozeleni muhvič, ščir, samosevno ogrščico, navadni plešec, belo metliko, osat, navadni kristavec, čepljevec, lakoto, navadno posončnico, škrlatnordečo mrtvo koprivo, kamilico, enoletni golšec, njivsko spominčico, poljski mak, dresen, tolščak, navadno zvezdico, redkev, pasje zelišče, njivski mošnjak, jetičnik in njivsko vijolico. KARENCA: zagotovljena s časom uporabe

ENOLETNI ŠIROKOLISTNI IN NEKATERE VRSTE OZKOLISTNEGA PLEVELA

STOMP AQUA pendimetalin 45,5 %	2,9 l/ha (priporočena poraba vode: 100-200 l na ha)	- Sredstvo učinkovito zatira: enoletno latovko, navadno zvezdico, navadno lobodo, poljski mak, belo metliko, njivsko spominčico, njivsko vijolico, ptičjo dresen, škrlatnordečo mrtvo koprivo, njivno kurjo češnjico, jetičnik, pasje zelišče, samoniklo oljno ogrščico. - Po tretiranju s sredstvom se tretiranih tal ne sme obdelovati 3 do 5 tednov. Sredstva se ne sme zadelati (inkorporirati) v tla. - Sredstva ni dovoljeno uporabljati na tleh z deležem organske snovi nad 6 % ter zelo lahkih tleh, v času suše, v času pred napovedanimi obilnejšimi padavinami, v posevkih v stresu (škodljivci, bolezni, zadrževanje vode v tleh, slabo pripravljena tla). KARENCA: zagotovljena s časom uporabe
BUZZIN metribuzin 70 %	0,75 kg/ha (priporočena poraba vode: 200-400 l na ha)	- <i>Sredstva se ne sme uporabiti v posevkih namenjenih pridelavi semenskega krompirja.</i> - Posebej dobro zatira srakonje, navadno kostrebo, enoletno latovko, škrlatnordečo mrtvo koprivo, ogrščico, belo metliko, nedišečo trirobko, enoletni golšec, breskovo dresen, njivski mošnjak, navadni grint, navadno zvezdico, perzijski jetičnik in njivsko vijolico. Zmanjšuje zapleveljenost z navadnim zebatom in laško ljulko. Omejeno deluje tudi na navadni ščir, navadno rosnico, plezajočo lakoto, navadni slakovec in pasje zelišče. KARENCA: zagotovljena s časom uporabe

Sredstvo aktivna snov	odmerek	čas uporabe, opombe KARENCA
PROMAN metobromuron 50 %	3,0 l/ha (priporočena poraba vode: 200-400 l na ha)	- Tretiramo pred vznikom krompirja. - Sredstvo zatira enoletne širokolistne plevela, kot so: navadni plešec, škrlatnordeča mrtva kopriva, nedišeča trirobka, navadna zvezdica, perzijski jetičnik, njivska vijolica, bela metlika, breskova dresen in pasje zelišče, ter enoletne ozkolistne plevela, kot so: enoletna latovka, zeleni muhvič in gluhi oves. - Sredstvo zmanjšuje zapleveljenost z enoletnim širokolistnim plevelom, kot je: srhkodlakavi ščir. - S sredstvom se lahko tretira samo pozne in srednje pozne sorte krompirja, uporaba v zgodnjih sortah krompirja, ki ima vegetacijo krajšo od 115 dni, pa ni dovoljena. - Tretiranega krompirja se ne sme uporabljati za krmo za živali. KARENCA: zagotovljena s časom uporabe
ENOLETNI OZKOLISTNI IN ŠIROKOLISTNI PLEVEL TER PLAZEČA PIRNICA		
STALLION SYNC TEC klomazon 3 % + pendimetalin 33,3 %	3,0 l/ha (priporočena poraba vode: 200-400 l na ha)	- Sredstva se ne sme uporabljati v semenskem krompirju. - S sredstvom tretiramo čim prej po opravljenem sajenju vendar pred vznikom krompirja in plevelov. Tretiramo preden se na zemlji pojavijo razpoke. Rahlo strukturirane brazde je potrebno pustiti nekaj časa pri miru, da se sesedejo, preden se začne s tretiranjem. Tretirati se sme najpozneje 7 dni pred vznikom. - Sredstvo dobro deluje na plazečo pirnico, navadno kostrebo, navadni plešec, belo metliko, navdano rosnico, enoletni golšec, njivsko spominčico, ptičjo dresen, navadni slakovec, pasje zelišče, njivski mošnjak in malo koprivo. Srednje dobro deluje na enoletno latovko, srhkodlakavi ščir, oljno ogrščico, plezajočo lakoto, koprivo, kamilico, breskovo dresen, njivsko gorjušico, navadno zvezdico, jetičnik in njivsko vijolico. - Sredstva se ne sme uporabljati na peščenih in zelo rahlih tleh ter na tleh, ki vsebujejo več kot 10 % organske snovi. Na kamnitih in gramozni tleh obstaja tveganje za poškodbo posevka, še posebej če kmalu po tretiranju močno dežuje. KARENCA: zagotovljena s časom uporabe
TRETIRAMO PRED VZNIKOM KROMPIRJA ali KMALU PO VZNIKU KROMPIRJA		
ENOLETNI ŠIROKOLISTNI IN NEKATERE VRSTE OZKOLISTNEGA PLEVELA		
SENCOR SC 600 metribuzin 60 %	0,75 l/ha oziroma 0,15 l/ha	- Tretiramo <u>po sajenju pred vznikom krompirja</u> (na istem zemljišču je dovoljeno eno tretiranje v rastni dobi) - Tretiramo <u>po vzniku krompirja</u> (plevel v fazi kličnih listov do 2 pravih listov). V primeru naknadnega vznika plevela se tretiranje ponovi z enakim odmerkom. Interval med tretiranjem naj znaša od 10 do 14 dni, pri čemer se drugo tretiranje opravi najpozneje do stadija, ko ima rastlina na glavnem stebelu razvitih devet listov (do BBCH 19). - Še posebej učinkovito zatira: metlike, njivski slak, rogovilčke, dresni in navadni grint. POZOR: Sredstvo se NE sme uporabljati pri sortah Jaerla, SV 77/40 in 76/48, Dobrin, Eva, Jetta, Voran in Wineta (novejše sorte – posvetujte se z zastopnikom ali proizvajalcem). KARENCA: 42 dni <i>Uporaba sredstva je dovoljena samo ob uporabi traktorske škropilnice.</i>

Sredstvo aktivna snov	odmerek	čas uporabe, opombe KARENCA
TRETIRAMO PO VZNIKU KROMPIRJA in PLEVELOV		
ENOLETNI ŠIROKOLISTNI IN NEKATERE VRSTE VEČLETNEGA ŠIROKOLISTNEGA PLEVELA		
BASAGRAN (zaloge v uporabi do 25.08.2020) ali BASAGRAN 480 bentazon 48 %	1,5 – 2,0 l/ha (priporočena poraba vode: 200-400 l na ha)	- Tretiramo ko je krompir visok največ 10 cm, in temperatura zraka ne presega 25 °C. - Dobro zatira njivsko pasjo kamilico, navadni plešec, ščavjelistno dresen, metlike, pasje zelišče, njivsko redkev, njivski mošnjak, kamilice, belo gorjušico. Učinkovito deluje na plevela v zgodnejših razvojnih fazah. Za dobro delovanje sredstva morajo biti listi in stebila dobro omočeni. - POZOR: tretiranje v sončnem in vročem vremenu ter pri tretiranju občutljivih sort krompirja obstaja možnost poškodb (prehodna razbarvanja ali manjši ožigi). KARENCA: 42 dni
OZKOLISTNI IN ŠIROKOLISTNI PLEVELI		
RINCON 25 SG rimsulfuron 25 %	60 g/ha + dodatek MOČILA! (poraba vode: 200-400 l na ha)	- Tretiramo po vzniku plevela in krompirja, od razvojne faze, ko se prvi listi začenjajo razgrinjati, do faze, ko se začenjajo vrste sklepati (BBCH 10-30). - Sredstvo na enoletne plevela najbolje deluje v fazi 2-3 listov, na plazečo pirnico pa v fazi 5-7 listov (višina 15-25 cm). KARENCA zagotovljena s časom uporabe.
TAROT 25 WG rimsulfuron 25 %	40 - 50 g/ha + obvezen dodatek MOČILA !	- Tretiramo, ko ima plevel 2-3 liste, krompir pa je v fazi od 3 listov do najpoznejše začetka sklepanja vrst. KARENCA zagotovljena s časom uporabe. Sredstva se ne sme uporabljati pri temperaturi nad 25°C oziroma, če je temperatura ponoči pred tretiranjem pod 6°C. Herbicidno delovanje je boljše v vlažnem in toplim vremenu. <u>Sorte krompirja za katere sredstvo NI FITOTOKSIČNO: Batik, Cilena, Linda, Quarta, Selma, Arfa, Laura, Primura, Concurrent, Jearla, Desiree, Heme in Roda. Pred uporabo v ostalih sortah krompirja se glede fitotoksičnosti posvetujte z zastopnikom!</u>
ENOLETNI IN VEČLETNI OZKOLISTNI PLEVELI		
AGIL 100 EC ali ZETROLA propakvizafop 10 %	0,75-1,0 l/ha 1,0-1,5 l/ha	- za zatiranje enoletnih ozkolistnih plevelov (od stadija dveh listov do sredine razraščanja (5 stranskih poganjkov)); - za zatiranje plazeče pirnice (v razvojni fazi od drugega do četrtega lista); njivnega lisičjega repa, navadnega srakoperca, gluhega ovsa in angleške ljuke (od razvojne faze od dveh listov do sredine razraščanja (5 stranskih poganjkov)) KARENCA: 30 dni <i>S sredstvom se ne sme tretirati zgodnjih sort krompirja!</i>
FOCUS ULTRA cikloksidim 10 %	2 L/ha ALI 1 L/ha z dodatkom 1 L/ha močila DASH HC 4 L/ha ALI 2 L/ha z dodatkom 2 L/ha močila DASH HC (priporočena količina vode je 100-400 l/ha)	Za zatiranje: - enoletni ozkolistni plevel ter samosevna žita (v razvojni fazi od dveh pravih listov, do konca razraščanja); - večletni ozkolistni plevel (v razvojni fazi od prvih treh do petih pravih listov oziroma so veliki do 15 cm). KARENCA: 56 dni. V primeru uporabe ročne nahrbtnne škropilnice pri tretiranju nizkih gojenih rastlin mora biti odmerek vode vsaj 300 l/ha.
FUSILADE FORTE fluazifop-p-butil 15 %	0,8 – 1,3 l/ha (priporočena količina vode je 100-400 l/ha)	Za zatiranje enoletnega ozkolistnega plevela in ljuke (v času, ko imajo pleveli razvita najmanj dva lista, vendar ne po koncu razraščanja). Tretira se v razvojni fazi pred cvetenjem, pred tvorbo gomoljev, preden se vrste sklenejo. KARENCA: 90 dni.
FUSILADE MAX fluazifop-p-butil 12,5 %	1,6 l/ha (priporočena količina vode je 100-400 l/ha)	Za zatiranje enoletnega ozkolistnega plevela in ljuke (v času, ko imajo pleveli razvita najmanj dva lista, vendar ne po koncu razraščanja; v razmerah majhne do srednje stopnje zapleveljenosti). Tretira se v razvojni fazi pred cvetenjem, pred tvorbo gomoljev, preden se vrste sklenejo. KARENCA: 90 dni.
TARGA SUPER kvizalofop – p- etil 5 %	1,2 l/ha 2,0 l/ha (poraba vode: 200-400 l na ha)	Za zatiranje: - enoletnega ozkolistnega plevela (optimalen čas za zatiranje je od faze drugega lista do konca razraščanja plevela), - plazeče pirnice (optimalen čas za zatiranje je od stadija četrtega do šestega lista plevela). - Sredstvo učinkovito zatira naslednje enoletne ozkolistne plevela: njivski lisičji rep, navadno kostrebo, ljuke, muhviče, navadno proso, stoklase, navadni srakoperec, samosevna žita in plazečo pirnico. Tretiramo, od razvojne faze, ko ima krompir razvita dva lista, do začetka cvetenja (BBCH 12 do 61). Uporaba sredstva ob uporabi ročne nahrbtnne škropilnice ni dovoljena. KARENCA: 45 dni

Opomba:

z rumeno barvo so obarvani herbicidi, ki vsebujejo a.s., katerih uporaba na najožjih vodovarstvenih območjih, določenih z:

- Uredbo o vodovarstvenem režimu za vodna telesa vodonosnikov za območja občin Šmartno ob Paki, Polzela in Braslovče (Uradni list RS, št. 98/11, 93/13 in 84/16),
- Uredbo o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov na območju Slovenj Gradca (Uradni list RS, št. 56/15 in 21/18),
- Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (Uradni list RS, št. 25/16)

ter pri vključitvi v KOPOP, operacija VOD (zahteva VOD_FFSV) in/ali operacija POZ (zahteva POZ_FFSV) **NI DOVOLJENA**.

PRED UPORABO FITOFARMACEVTSKEGA SREDSTVA OBVEZNO PREBERITE IN UPOŠTEVAJTE NAVEDBE na ETIKETI oz. NAVODILU O UPORABI (varstveni pasovi ob vodotokih,...)!

Pred uporaba herbicida preverite tudi morebitne omejitve pred setvijo naslednjega posevka (omejitve v kolobarju)!

Pripravila: mag. Iris Škerbot, univ. dipl. inž. agr.
svetovalec specialist II (za varstvo rastlin)